

Atli Dam: — Javnaðarflokkurinn hefur kanska verið öfugt taktískur, men vit hava víst á loysnir, sum kunnu brúkast, tá vit koma í landsstýrið aftur

um fátali av fólki at umsita. Hetta er tað fátalið, sum frammanundan sat við stórum valdi í peningaverðini, fiskasøluni, summun fyrirkom og felagsskapum.

Krutl — men nakað liggur aftanfyri

Atli Dam nevndi — í tí hann siteraði ein fyrrverandi politikkara — arbeiðið, sum verður framt á tingi fyri »krutl«.

— Men vit eiga ikki at vera blind fyri, at í planloysinum, teirri tørvandi semjuni, evnaloysinum mótvægis gjalds-javnaðarflaksins og uttanlandsskuldini, undanhópingini í fiskirættindamálum, ovurnýtsluni av peningi, sum ger, at fíggariløgin skjótt er tvífaldað, hóast hesar høvuðslinjurar og nevnda gongd-in, segði Atli Dam.

Og hann metti, at hetta verður tað tyngsta takið at rætta uppáftur, tí stóru partur av samfelagsvirkseminum fleiri ár fram verður bundið at projektum, sum hetta fátalið hevur fingið at umsita.

— Oftast uttan tað ábyrgd, sum skuldi fylgt við sambært tí liberálu hugsanini, tí landskassin er »bakkur«, ella tí ein slanga liggur aftur úr og beint í landskassan.

Í dag ikki líka fyri lógini

Atli Dam vísti heilt yvir til El Salvador, har sagt verður, at sjei familjur eiga øll framleiðslutólini. Hann segði, at í Foroyum nærkast, at tað bara eru nakrar fáar familjur, og nakrir vinnulívspávar, ið koma at umsita stóran part av vinnuni.

— Hetta má broytast til tað, at hvør persónur og hvørt felag er líka fyri lógini. Í dag verða fólk og feløg ikki viðgjørð líka, segði hann.

Bera aftur

— Tað, sum verður okkara uppgáva, verður at fáa virksemd so at blóma í hesum góða samfelag, at vit bæði megna at rinda tað, henda samgonga hevur bundið okkum til, og so at bera lóntak-arunum part av hesum 30—35% — helst øll — aftur. Men tað verður torført eftir stuttari tíð.

Í hesum sambandi minti Atli Dam á, at í hesum árum — um samgongan situr alt valseiðið út — verður samfelagið skuldbundið fyri 3—4 milliardir í uttanlandsskuld.

Hann segði, at uttanlandsskuldin nærur er tvífaldað, áðrenn serligar iløg.

Framhald á síðu 11

Landsfundarsamtykt 1983

Landsfundur Foroya Javnaðarfloks í Saltangará í dogunum 13. og 14. maí 1983 hevur viðgjørt politikk Javnaðarfloksins, og politisku, búskaparligu- og sosialu støðuna í landinum.

Landsfundurin tekur undir við tí politikki Javnaðarfloksins umboð hava ríkið á lótingi, fólkatingi, og tí javnaðarpolitikki, ið ríkin er í bý- og bygðaráðum síðani seinasta landsfund.

Borgarlaga landsstýrið hevur sitið stíviliga hálvt valseiðið, og nú kann av sonnum áðannast, hvussu landskadhilgur politikkurin hjá borgarligu samgonguni er.

Landsfundurin áðannar, at hesin politikkurin í stuttum hevur verið tann, at vanligi foroyingurin skal bera munandi stóri part av samfelagsbyrðuni. Hesin politikkurin er komin til sjóndar við:

inntøkulogunum í 1981, sum í dag kosta foroyinginum 60—70 mill. kr. árliga.

niðurskurðinum í gjaldforinum hjá landsins skattaborgarum við skattarokningini í 1983

aftursetingini av prístalinum til 100

tað at skattastigin, persónsfrádrátturin og barnafrádrátturin ikki eru javnförðir í mun til dyrtiðina.

Hesin politikkur hevur fort til eina fallandi reallón. Hetta sæst best, um reallónin verður sett ájaunt við 100 í 1970, so var hon í 1980 komin upp á 125, meðan hon 1. januar 1983 var komin niður á 102. Landsfundurin metir, at reallónin nú er fallin við umleið 30 prosentum.

Landsfundurin áttar dagnaloysi landsstýrisins í samráðingum um fiskiveiðirættindi við aðrar. Í hesum sambandi kann vístast á:

vánaliga sáttmálan við Noreg, ið skerdi veiðimøguleikar foroyinga, og darvar eini endurnýggjan av rækju-skipaflostanum,

vanliga sáttmálan við EF, ið hevur skert okkara laksaveiði, í stórri mun latid okki upp fyri útlendskum veiðiforum og við meskum niður í 100 mm.,

vánaligu umsitingina av íslandskvotuni, ið gjordi, at vit mistu fleiri hundrad tons av botnfiski.

Landsfundurin áttar tann vantandi og skeiva iløgutíttin, borgarlaga samgongan hevur ríkið. Iløgur eru gjordar í lutfalsliga fá, men kostnað-armikil arbeiðspláss, og hava hesar økt munandi um uttanlandsskuldina. Iløgurnar hava ikki megnað at skapa tað neyðuga talið av arbeiðsplássum, ið skal til, um øll skulu hava arbeiði. Úrslitið av iløgutíttinum hjá borgarligu samgonguni er vaksandi vinnuloysi.

Í 1978 samtykti landsfundur Javnaðarfloksins, at flokkurin skuldi virka fyri eini samtidarskattaskipan. Hetta heldur landsfundurin fast við, men landsfundurin mótmælir harðliga tí arbeiðshátti, samgongan nýtir

í umleggjanini til samtidarskatt:

í fyrsta lagi, at eitt privat edv-virki og peningastovnamir skulu umsita almennu skattaskipanina,

í øðrum lagi, at umleggjanin er gjord stigvist, soleiðis at eingin veit, hvat endaliga úrslitið verður. T.d. kenna vit ikki skattastigan, lóntakarafrádráttin, barnafrádráttin og persónsfrádráttin, nú lótingið skal samtykkja samtidarskattaskipanina,

í triðja lagi, at umleggjanin fyrilítar-leyst verður skundað igjognum, og at avsur vandi tí er fyri at skattaskipanin ikki fer at virka,

í fjórða lagi mótmælir landsfundurin harðliga innkrevingina av skattinum í 1983, har skattgjaldari við meðalinntøku skal rinda umleið 400—500 kr. meira um mánaðin.

Landsfundurin metir, at landsstýrið fer fram í heimildarloysi, og mótmælir harðliga, at landsstýrið skerjir móguleikarnar fyri bygdamening við at taka ta prinsipp-avgjörð, at kommunur ikki skulu fáa hovi at seta pening í arbeiðsskapandi tiltøk.

Landsfundurin mótmælir edv-skráseting, so leingi eingin löggáva finst á okinum.

Landsfundurin heitir á tingbólki Javnaðarfloksins og floksins arbeiðsnevnd at gera uppskot til lóg um foroyiskan arbeiðsloysisstudul. Somuleiðis heitir landsfundurin á tingbólkin um at endurreisa spurningin um sjúkradagpeningaskipanina við tí fyri eyga at sjúkradagpeningur verður veittur frá fyrsta sjúkradeigi, og at veitingarnar verða forðar ájaunt við sjúkralonina hjá øðrum bólki í samfelagnum.

Landsfundurin tekur undir við, at lóg um minstuløn til útróðrarmenn verður framd.

Landsfundurin áleggur tingbólkinum at virka fyri, at arbeiðsbýtið millum ymsar veiðihættir á landleið okkara verður so skynsamt, at mest móguligt fæst burtur úr uttan at stovnamir verða ovfiskaðir.

Landsfundurin áleggur tingbólkinum framhaldandi at arbeiða fyri einum skynsamari fiskasølu-politikki, soleiðis at sleppast kann undan stóðugt afturvendandi solukreppum. Týðningarmesta stigid er at tryggja tí almenna, fiskivinnu og framleiðslu, veruligt innlit í fiskasølumál.

Landsfundurin áleggur tingbólkinum saman við floksins landbúnaðarnevnd at gera itokilig lógaruppskot til mennan av foroyyska landbúnaðinum.

Landsfundurin heldur fast við, at Foroyar skulu haldast uttan fyri allar hernaðarlígar samgongur, og heitir á tingbólkin um at virka fyri, at lótingssamtyktirnar frá 1961 og 1970 verða settar í verk.

Landsfundurin tekur undir við málsetninginum í arbeiðnum hjá friðar-rørslni í Foroyum.

Samanumtikið heldur landsfundurin, at politikkurin hjá borgarligu landsstýrisflokkunum er merktur av ódugnaskapi, ósemju, og haravfylgjandi atgerðarloysi, líkasælu og ráðaloysi.

Upp í móti hesum landskadhiliga borgarlaga politikki setir Javnaðarflokkurin eitt sosialistiskt alternativ — ein javnaðarpolitikk, ið hevur sum fremsta endamál:

— at skapa arbeiði til allar hendur á sjógvi og landi,

— at javna út teir sosialu ójavnar, sum borgarlaga landsstýrissamgongan hevur skapt,

— at seta lónarlagmark við lóg, so arbeiðskeypari ikki á nakran hátt skal kunna brúka arbeiðsloysi sum lóntrýst,

— at skapa ein útbúgvingarpolitikk, ið hóskar til foroyyska samfelagið, og sum kann geva teimum ungu móguleikar at virka í hesum samfelagnum,

— at fœra ein íbúðarpolitikk, sum kann geva hvørjum einstøkum móguleikan til at fáa tann bústað, ið honum hóskar best,

— at virka fyri at fáa eina umhvortis-verndraloggávu,

— at virka fyri einum miðvísnum orku-politikki, eisini grundaður á alternatívar orkuleiðir, og stuðla royndum á hesum okki,

— at reka ein fíggarpolitikk og ein búskaparpolitikk, sum fyrst og fremst gagnar heildar- og almennum áhugamálum, sum gjognum lands-bankan kann stýra rentu- og iløgutíttinum til gagns fyri øll og ikki bert tey fáu,

— at reka ein fiskivinnpolitikk, ið varðveitir flest mógulig rættindi á mið- og fjarleiðunum, og sum skapar bestu fyrirteytir fyri nýggjum virksemd á landi,

— at virka fyri iðgarrætti og meðavgerðarrætti arbeiðaranna til virkni,

— at leggja alla orku í at gera munandi stóri nýtslu úr svartkjafti og øðrum fiskaslogum á djúpum vatni við Foroyar, og skipa so fyri, at hesin fiskur í størst móguligan mun verður góðskadur,

— at havbúnaður og aðrar alternatívar vinnur verða útbúgar!

Men hvuðstreytin fyri at reka henda avgjört neyðuga politikk er, at lóting okkara aftur fer at virka sambært fólkarræðsliga grundhugsan. Og hetta gerst einans, um sitandi borgarlaga samgongan leggur frá sær og letur fólkid fáa hovi at velja sær umboð, sum vilja reka veruligan, nýskapandi uppbyggingarpolitikk. Ein politikk, sum rokir áhugamálini hjá arbeiðsfólki, fiskimonnum og lónar-beiðarum annars, fram um illa umhugsaða og flokta famannapolitikk-in, ið hevur sermerkt borgarligu landsstýrissamgonguna.